

Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de heer mr. G.A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG
En per mail:

Datum: 3 oktober 2016
onderwerp: Reactie KNB op consultatie Wet bevordering mediation
referentie: 3406

Geachte heer Van der Steur,

Onlangs heeft u de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en de Vereniging van Mediators in het notariaat (VMN) uitgenodigd te adviseren over het concept wetsvoorstel inzake mediation. De KNB en de VMN danken u voor de geboden gelegenheid en voldoen graag gezamenlijk aan uw verzoek.

De KNB en VMN ondersteunen het wetsvoorstel om mediation als wijze van geschiloplossing te verankeren in het Nederlandse rechtssysteem van harte. U stelt verschillende maatregelen voor die naar de overtuiging van de KNB en de VMN zullen leiden tot een betere inbedding van mediation in ons rechtssysteem. De KNB en de VMN delen uw verwachting dat een goed werkend systeem van mediation de rechtspraak zal ontlasten.

Algemeen

Ten opzichte van de ingetrokken initiatiefwetsvoorstellen (nrs. 33 722, 33 723 en 33 727) missen KNB en VMN een bepaling zoals het toen voorgestelde artikel 22a Rv. Het nu voorliggende concept bevat niet een soortgelijke krachtige impuls voor partijen om mediation te beproeven. Dat is jammer, mede omdat die bepaling ook een instrument kan zijn om het aantal vechtscheidingen terug te dringen.

De invoering van een register voor beëdigd mediators zal bijdragen aan de groei van mediation als alternatief voor rechtspraak. KNB en VMN hebben in dit verband met instemming kennis genomen van de kwaliteitseisen die worden gesteld aan een beëdigd mediator. De opleidingseisen omvatten juridische competenties. Die zijn naar de overtuiging van KNB en VMN onontbeerlijk voor een mediator. Het spreekt voor zich dat de invulling van de opleidingseisen van het grootste belang is. KNB en VMN zullen te zijner tijd graag adviseren bij de nadere invulling daarvan.

Naar verwachting van KNB en VMN zal een groot aantal notarissen zich willen laten registreren als beëdigd mediator. Enkele in het voorstel opgenomen verplichtingen zijn gelijk aan of te vergelijken met verplichtingen die notarissen hebben op grond van de Wet op het notarisambt. Daarbij valt te denken aan het afleggen van de eed of de belofte (art. 14 en 15), een wettelijke geheimhoudingsplicht (art. 19), de onpartijdigheid en de zorgplicht (art. 20) en de onderworpenheid aan het tuchtrecht (art. 25-27). Met name de geheimhoudingsplicht, de

onpartijdigheid en de zorgplicht zijn voor de notaris-mediator in de verhouding tot cliënten die hij in beide hoedanigheden bijstaat, essentieel.

Artikelsgewijs

- art. 18 Naamvoering

Een kantoor met meer dan een bestuurder mag alleen in de naamgeving de titel 'beëdigd mediator' voeren als ten minste de helft van de bestuurders deze titel mag voeren. Deze bepaling leidt ertoe dat de meeste notariskantoren die ook mediators in de gelederen hebben dat niet in hun naam tot uitdrukking zullen mogen brengen. Dat is een regeling die het notariaat verhindert om te concurreren met andere mediators en die te ver gaat voor het doel dat daarmee wordt beoogd: de juiste voorlichting van het publiek. Dat doel kan immers ook worden bereikt met een minder vergaande maatregel, namelijk een die de mediator in zijn algemeenheid verbiedt een onjuiste indruk te wekken.

- art. 20 lid 6 Scheiding werkzaamheden beëdigd mediator van ander beroep

De beëdigd mediator heeft de plicht zijn mediationwerkzaamheden te scheiden van zijn andere werkzaamheden. KNB en VMN achten dit een bijzonder nuttige bepaling. De cliënt is erbij gebaat dat hij helder wordt voorgelicht over de hoedanigheid van de dienstverlener. Deze bepaling kan voorts een rol spelen bij de verdeling van competenties van de verschillende tuchtrechters, zie de opmerking bij art. 25-27.

- art. 21 Waarborg voldoende juridische kennis

In mediation als alternatief voor rechtspraak is juridische kennis van essentieel belang, met name ook met het oog op de mogelijkheid een vaststellingsovereenkomst op de voet van het voorgestelde art. 1019ff Rv. te doen bekrachtigen door de rechter. Van de notaris-mediator mag worden aangenomen dat hij voldoende juridisch onderlegd is. KNB en VMN onderschrijven de regel dat een mediator die onvoldoende juridische kennis in huis heeft, de plicht heeft ervoor te zorgen dat die kennis op een andere manier beschikbaar wordt gesteld.

- art. 25-27 Tuchtrechtspraak

KNB en VMN zijn van mening dat voorkomen moet worden dat zowel de notariële tuchtrechter als de Raad voor de tuchtrechtspraak beëdigd mediators (de Raad) kunnen oordelen over het handelen van een notaris als mediator. Het past bij het uitgangspunt van dit wetsvoorstel dat de werkzaamheden van de beëdigd mediator scherp gescheiden moeten worden van zijn andere beroepsactiviteiten, dat uitsluitend de Raad oordeelt over het handelen van de beëdigd mediator, welk ander ambt of beroep die ook mocht bekleden of beoefenen. De notariële tuchtrechter is bovendien niet toegerust om het handelen van de mediator te beoordelen. Ten slotte moet voorkomen worden dat er door verschillende tuchtrechters verschillende normen worden ontwikkeld voor de mediator. KNB en VMN geven u dan ook in overweging in de regeling van het tuchtrecht voor de mediator deze scheiding te benoemen.

- art. 1019ff lid 3 Uitspreken echtscheiding of ontbinding geregistreerd partnerschap.

Na een geslaagde mediation inzake een echtscheiding of ontbinding van een geregistreerd partnerschap kan op een door de mediator ingediend gezamenlijk verzoekschrift de echtscheiding of ontbinding worden uitgesproken. KNB en VMN ondersteunen dit voorstel dat een eenvoudige en snelle rechtsgang brengt voor scheiding in onderling overleg.

Wel achten KNB en VMN het noodzakelijk dat aan de scheidingsmediator extra kwaliteitseisen worden gesteld. In de eerste plaats is scheiding een juridisch complexe materie. Als bepaalde

punten, zoals pensioen, die geregeld moeten worden tussen partijen niet gesignaleerd worden en dus ongeregeld blijven, dan levert dat schade op voor een van partijen. Bij scheidingen staan bovendien in veel gevallen meer belangen op het spel dan alleen die van de partijen zelf, namelijk ook die van de betrokken kinderen. Ook daarvoor geldt dat een zorgvuldige regeling waarbij met al die belangen rekening wordt gehouden, schade en latere geschillen voorkomt.

De conclusie van het voorgaande is dat KNB en VMN hun waardering uitspreken voor uw voorstel. Zij steunen dat voorstel van harte met dien verstande dat zij u in overweging geven een regeling te treffen die voorkomt dat het handelen van beëdigd mediators die ook notaris zijn, kan worden beoordeeld door de notariële tuchtrechter.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de KNB,

namens het bestuur van de VMN,

mr. J.H. Oomen,
voorzitter.

mr. M.J.J.R. Lentze,
voorzitter.